

Moje deti

Pohľad na prácu profi rodiča zo strany biologických detí
a ich vnímanie zverených detí v našej rodine

Tréningový workshop: Cez inkluzívny prístup k rozvoju

Mentor: Janette Motlová

Vypracoval: Jana Dinušová

Deti o deťoch

O pobyte zverených detí v našej rodine sa s mojimi biologickými deťmi (Emma, 14 a Tomáš, 10) často rozprávame, najmä pred ich odchodom z našej rodiny. Zakaždým sa rozprávame najmä o tom, či prijmem ďalšie deti a v akom veku. Pri posledných rozhovoroch sa obe moje deti zhodli, že k terajšiemu dieťaťu (Peťko, 2 roky) by prijali iba bábätko a po jeho odchode (vyzerá to, že u nás pobudne dlhší čas) už nikoho. Bolo to pre mňa zo začiatku ťažké prijať, ale rozhodla som sa ich rozhodnutie rešpektovať.

Naša vnímavá rodina

Prvé deti k nám prišli 1. apríla 2014 a za ten čas sa v našej rodine vystriedalo päť detí. Vedeli sme, že to bude divoká jazda a aj bola. Tieto deti si moje biologické deti ihneď obľúbili. Ale po poriadku. Pred ich príchodom sme riešili otázku prijatia rómskych detí. Na moje prekvapenie s tým nemali žiadny problém. Aj dnes, keď sa o tom rozprávame, neberú rómske dieťa ako niečo, za čo sa treba hanbiť, ale ako rovnocenného partnera. Skôr nechápu spolužiakov, ktorí im neustále dávajú najavo, že tieto deti sú iné a oni by ich neprijali. Emma im na tieto narážky zvyčajne iba povie, že sú to obyčajné deti ako oni a keď im vadia, je to ich vec, ale jej nevidia. Očakávanie príchodu nového dieťaťa je pre nich vždy spojené s nervozitou, pretože nevedia, kto príde, ale tešia sa. Pri prvom stretnutí sa snažia dieťaťu pomôcť prekonať strach z nového prostredia a ľudí. Prijaté deti na Emmu a Tomáša vždy lepšie reagujú ako na mňa a na manžela, čo im pomáha pri adaptácii v rodine. Zrejme sú v tomto ťažkom období deti senzibilnejšie a vycítia, že ja a manžel máme pri ich príchode aj trocha obavy, ako to všetko dopadne a že nie sme v pohode. Toto, pre moje deti, radostné obdobie kazia iba tetky v dedine, ktoré stretajú na prechádzke a ich nemiestne poznámky. Často ich zastaví pani, ktorú ani nepoznajú a pýta sa ich: „To už máte zas ďalšie? Toto bude u vás dokedy? A to predtým už nemáte? To vám nevedí, že idú preč? Toto má aké čierne vlasy. Je to cigáň...?“ Emma preto ani nechce prvé dni chodiť s novými deťmi po ulici, ale hrá sa s nimi iba doma a na dvore.

O prekážkach

S prijatím nového dieťaťa nemajú Emma a Tomáš problém, ale... Po všetkom tom nadšení a radosi príde realita a spolunažívanie. Pri prvých deťoch neboli veľmi nadšené, že sa musia o svoju izbu s niekým deliť. Strata súkromia a osobného priestoru vadili najmä dcére. Trápilo ju neustále rozptyľovanie pri učení, ničenie školských pomôcok a popísané zošity. Syn tieto veci berie lepšie. On viac lipne na hračkách a na svojom playstation, ktoré sa tiež neubránili testovaniu. No časom si moje deti zvykli a naučili sa, ako si veci chrániť. Ďalším problémom

sú zlé sny prijatých detí a nočný plač. Nie vždy sa dalo zariadiť, aby prijaté malé dieťa spalo so mnou. V noci sa často budilo s plačom a budilo aj moje biologické deti. Prijaté dieťa sa ráno budilo s úsmevom na tvári a moje deti unavené odchádzali do školy.

Ťažké rozlúčky

Môj rozhovor s deťmi však neniesol v negatívnom duchu. Vyššie uvedené veci spomenuli iba okrajovo. Na všetky deti spomínali s úsmevom a chrlili jednu zábavnú historku za druhou. Pýtala som sa na ich pocity, aké to pre nich je, keď ma vidia ako svoj čas venujem prijatým deťom a nie im. Tomáš povedal, že oni to potrebujú. Je veľmi empatický a vie sa do ich situácie vcítiť. Najväčšie emócie moje vlastné deti prežívajú pri odchode detí. Všetky sa u nás zdržali nejaký ten čas (najkratší pobyt bol osem mesiacov) a rozlúčky nesú veľmi ťažko. Deti, ktoré odišli, si neustále pripomínajú v rozhovoroch. Nie je jediná rodinná udalosť, na ktorej by ich od prvého po posledné nespomenuli.

Ako nebiologické deti obohatili našu rodinu

Každé dieťa, ktoré prišlo do našej rodiny nás veľa naučilo. Ako rodina sme súdržnejší. Emma a Tomáš zistili, že sa dokážu podeliť o svoj priestor, aj veci. Že hračky a knihy sú iba spotrebný materiál a dajú sa nahradiť, ale to, čo zažili s prijatými deťmi im už nikto nezoberie. Tým, že poznajú príbehy prijatých detí, ktoré sú veľmi ťažké, sú oveľa empatickejší ako ich rovesníci. My s manželom sme sa naučili viac s deťmi komunikovať a brať každé dieťa ako jedinečný originál. Zistili sme, že je ľahšie vyrovnať sa s odchodom dieťaťa, ak sa s deťmi rozprávame na rovinu a nič im netajíme. Ak dostanem správu o dieťati, ktoré od nás odišlo, vždy im o tom poviem. Ak majú potrebu o deťoch, ktoré odišli rozprávať, tak ich ja aj manžel vypočujeme.

Pri otázke prečo už nechcú prijať ďalšie dieťa po odchode súčasného, sa ich odpovede líšia. Emma chce späť svoje súkromie. Tomášovi vadia odchody a lúčenie sa s deťmi. Všetky by si chcel nechať. Ich dôvody chápem. Prijali medzi seba päť cudzích detí. Pomáhali im, hrali sa s nimi, delili sa s nimi o priestor a o rodičov. Podľa mňa je to úžasne a bola by som na nich pyšná aj keby sa rovnako rozhodli po prvom.

Moje rady pre ďalších rodičov

1. Pri prvom stretnutí biologických detí s prijatým dieťaťom nenúťte ani jednu stranu do bližšieho kontaktu, ale nechajte im čas, aby ku komunikácii prišlo spontánne
2. Ak majú biologické deti obľúbené hračky a iné veci, treba ich odložiť na bezpečné miesto ešte pred príchodom prijatého dieťaťa

3. Ak majú biologické deti problém s prijatím dieťaťa, riešte to hneď na začiatku aj s detským domovom
4. Svojim deťom vždy vhodne vysvetlite, aké problémy si so sebou prijaté dieťa nesie a ako mu môžeme spoločne pomôcť
5. Dajte dieťaťu dostatok času na vyrovnanie sa s odchodom prijatého dieťaťa. Je veľmi dôležitá komunikácia a nechajte dieťa, aby o dieťati, ktoré odišlo, rozprávalo tak často ako potrebuje